

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1832/2021
07.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Жарко Миловановић, адвокат из ..., против туженог Института за лечење и рехабилитацију „Нишка Бања“ из Нишке Бање, чији је пуномоћник Ирена Стојадиновић, адвокат из ..., ради поништаја решења и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 987/2021 од 13.05.2021. године, у седници одржаној 07.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 987/2021 од 13.05.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 2405/19 од 23.11.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле према туженом, па се ништи као незаконито решење број ...-.../... од 09.05.2016. године о отказу уговора о раду бр. ...-.../... од 17.04.2003. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужена да тужиљи на име накнаде штете уместо реинтеграције због незаконитог престанка радног односа, исплати 18 месечних зарада и то у износу од по 24.104,96 динара, што укупно износи 433.889,28 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 275.184,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 987/2021 од 13.05.2021. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нема пропуста у примени одредаба ЗПП. Ревизијско указивање на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није релевантно, зато што та повреда не представља дозволjen ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП-а.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код туженог на основу уговора о раду од 17.04.2003. године, а обављала је послове ... – ... до 09.05.2016. године када јој је оспореним решењем број ...-.../... од 09.05.2016. године отказан уговор о раду на основу члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду и члана 22. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору, због престанка потребе за њеним радом, услед организационих и економских промена, а истим решењем утврђена је висина отпремнине која је исплаћена тужили. На основу Одлуке Владе РС о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2015. годину („Службени гласник РС“, бр. 101/15), одређен је лимит укупног броја запослених код туженог на 378 запослених на неодређено време. Туженом су од стране Министарства здравља достављене Инструкције од 06.01.2016. године о процедури спровођења рационализације броја запослених који припадају немедицинском кадру, а уз исте су достављени и критеријуми за утврђивање вишка запослених формиран од стране републичких репрезентативних синдиката из области здравства. Тужени је 30.01.2016. године донео Правилник о организацији и систематизацији послова, на које је Министарство здравља, као ресорно министарство, дало сагласност актом од 25.02.2016. године. Тужени је 25.03.2016. године донео Одлуку о покретању поступка решавања „вишка запослених“ и образовању радне групе за спровођење рационализације, а 29.03.2016. године донео је Одлуку о спровођењу анкете из чије садржине се утврђује да послови које је тужила обављала „... – ...“ спадају у групу послова на којима постоји потреба смањења броја извршилаца (за 5 од укупно 39 извршилаца). Поводом анкете, тужила се изјаснила да не жели да јој радни однос код туженог престане споразумно уз исплату новчане накнаде. Радна група туженог је у периоду од 12.04.2016. године до 21.04.2016. године држала састанке поводом рационализације, вршила је бодовање на основу достављених критеријума, утврђивала ко ће од запослених бити проглашен „вишком запослених“ и о свему томе сачинила записнике који су саставни део бодовне листе. Тужени је 22.04.2016. године донео Одлуку о утврђивању вишка запослених, којом је поред осталих запослених, обухваћена и тужила АА. У образложењу одлуке наведено је да је поступак рационализације спроведен применом критеријума за немедицинске раднике у здравству. За запослене на радном месту тужиле утврђен је радни стаж код послодавца и укупан радни стаж, према којим подацима је тужила на дан 31.03.2016. године имала укупан радни стаж од 31 године, 10 месеци и 10 дана. Запослени код туженог за радно место тужиле су бодовани, њих 35-оро, с тим што тужила није бодована. Након ове одлуке, тужени је донео спорно решење од 09.05.2016. године на основу кога је тужили престао радни однос. Одлуком Уставног суда I Уз 244/15 од 30.06.2016. године, која је објављена у „Службеном гласнику РС“, бр. 81 од 05.10. 2016. године, одредба члана 20. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Службени гласник РС“, бр. 68/15), утврђено је да није у сагласности са Уставом.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања и одлуке Уставног суда Уз 244/15, правилно су нижестепени судови усвојили тужбени захтев за ништавост решења о отказу уговора о раду од 09.05.2016. године уз закључак да је решење незаконито, јер тужени није у поступку утврђивања тужиле као вишка применио све критеријуме које су репрезентативни синдикати у области здравства на нивоу Републике Србије предложили, а решење не садржи јасне разлоге о начину на који је тужени утврдио да је тужиле технолошки вишак.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/2005... 75/14), прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Код туженог је дошло до спровођења поступка рационализације на основу Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Службени гласник РС“, бр. 68/2015), а одлуком Уставног суда I Уз 244/15 од 30.06.2016. године, утврђено је да одредба члана 20. овог Закона није у сагласности са Уставом. Полазећи од одредбе члана 168. став 3. Устава који предвиђа да наведена законска одредба престаје да важи даном објављивања одлуке Уставног суда у Службеном гласнику РС, да поступак у овој правној ствари није правноснажно решен, правилно су нижестепени судови у конкретном случају закључили да се законитост оспореног решења не може испитати применом одредбе члана 20. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору која је проглашена неуставном, а како тужени у поступку утврђивања тужиле као вишка запослених није применио све критеријуме који су репрезентативни синдикати у области здравства на нивоу Републике Србије усвојили и предложили, већ само примену критеријума из члана 2. којим је предвиђено да ће најпре престати радни однос запосленима који у календарској години испуњавају или који ће у року од 2 године од проглашења технолошким вишком испунити услов за остваривање права на пензију, то је повређено правило поступка утврђивања вишка запослених. Стога, у поступку доношења побијаног решења тужени није поступао у свему према одредбама члана 153. до 158. Закона о раду када је тужиле оглашена „вишком запослених“ применом критеријума за остваривања права на старосну пензију због чега није била подвргнута ни бодовању, ни примени других прописаних критеријума, те по оцени Врховног касационог суда закључак нижестепених суда да нису испуњени услови за престанак радног односа тужиле на основу члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду је правилан.

Правилна је и одлука нижестепених суда заснована на одредби члана 191. став 5. Закона о раду да се обавезе тужени као послодавац да тужиле као запосленој исплати накнаду штете у износу од највише 18 зарада запосленог, а према условима из овог члана.

Позивање у ревизији на пресуду Врховног касационог суда Рев2 3031/2020 од 10.03.2021. године није релевантно, с обзиром да нису испуњени критеријуми донети на основу одредбе члана 20. Закона о одређивању максималног броја запослених у јавном сектору која је проглашена неуставном.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић